

Asia: VN/2434/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Erityisesti: 2 § Soveltamisala. Miten arvioitte esitettyä soveltamisalaa? Puuttuuko mielestänne jokin keskeinen lainsäädännön ala soveltamisalasta? Mikä? Perustelkaa mielipiteenne.

Lakiehdotuksen 2 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan lain soveltamisalaan kuuluisi ”säteilyturva ja ydinturvallisuus”. Säteilyturva on vieras ja tulkinnanvarainen termi. Terminologia on ilmeisesti otettu direktiivin suomenkielisestä käännöksestä sellaisenaan eikä se vastaa kansallisessa sääntelyssä vakiintunutta tai englanninkielisen direktiivin terminologiaa. STUKin näkemyksen mukaan säteilyturvan sijaan tulisi käyttää termiä säteilyturvallisuus. Se vastaisi kansallisessa sääntelyssä käytettyä terminologiaa sekä ns. BSS-direktiivin (2013/59/Euratom) soveltamisalaa. Tällöin olisi selvää, että soveltamisalaan kuuluisivat säteilyturvallisuuden molemmat aspektit (safety ja security). Näistä ensimmäinen puoli kattaa toimet, joilla ihmistä suojellaan säteilyltä. Jälkimmäinen puoli kattaa toimet, joilla suojataan säteilylähdettä niin, että se ei pääse aiheuttamaan säteilyaltistusta. Tässä tarkoituksessa radioaktiivisista jätteistä huolehditaan asianmukaisesti ja huolehditaan etteivät käytetyt säteilylähteet päädy esimerkiksi kierrätysmetallin joukkoon. Security-puolelle kuuluu myös se, että turvallisuusjärjestelyillä pyritään estämään säteilylähteiden joutuminen sivullisten haltuun. STUK ehdottaa, että 6 kohta muutettaisiin muotoon ”säteily- ja ydinturvallisuus”.

Erityisesti: Mikä laki mielestänne puuttuu soveltamisalasta?

STUKin näkemyksen mukaan soveltamisalaa ei ole tarkoituksenmukaista rajata säteily- ja ydinturvallisuuden osalta asioihin, jotka perustuvat EU-sääntelyyn. Soveltamisala olisi selkeämpää määritellä kansallisen lainsäädännön soveltamisalan perusteella. Siten esimerkiksi säteilyturvallisuuden alalta soveltamisalaan kuuluisi säteilylaki kokonaisuudessaan ja ydinturvallisuuden osalta ydinenergialaki kokonaisuudessaan. Näihin sisältyy kansallista sääntelyä

sekä sääntelyä, jolla toimeenpannaan EU-lainsäädäntöä ja kansainvälisiä velvoitteita ja suosituksia. Työntekijän on käytännössä hyvin vaikea arvioida, mitkä säännökset ovat EU-peräistä sääntelyä.

2 luku Ilmoittajan suojelun yleiset edellytykset ja ilmoittaminen

-

Erityisesti: liittyykö toimintanne kannalta sisäisen ilmoituskanavan perustamisvelvollisuuteen ongelmia? Mitä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

Erityisesti: liittyykö toimintanne kannalta ulkoisen ilmoituskanavan perustamisvelvollisuuteen ongelmia? Mitä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

3 luku Sisäisiin ja ulkoihin ilmoituksiin sovellettavat säännökset

-

Erityisesti: miten arvioisitte tietosuojaan liittyviä kysymyksiä (19 §:n salassapitovelvollisuus ja 20 §:n henkilötietojen käsittely)

-

4 luku Tietojen julkistaminen

-

5 luku Suojelutoimenpiteet

-

Erityisesti: miten arvioisitte esitettyä suojelun tasoa, onko se riittävä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

6 luku Seuraamukset

-

2. Esitysluonnoksen vaikutusten arviointi/yleiset kommentit

-

2.1 Millaisia vaikutuksia esitetyllä lailla ennakoitte olevan toimintanne?

-

2.2 Onko esityksessä tunnistettu toimintanne kannalta merkittävät vaikutukset? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

2.3 Ovatko yksityisen sektorin yrityksiin liittyvät vaikutukset tunnistettu riittävästi? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

2.4 Ovatko valtion viranomaisiin liittyvät vaikutukset tunnistettu riittävästi? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

2.5 Ovat kuntiin liittyvät vaikutukset tunnistettu riittävästi? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

3. Muut huomiot. Mahdolliset muut huomionne ehdotetusta sääntelystä ja esityksistä.

-

Koskinen Kaisa
Säteilyturvakeskus

Haataja Ville
Säteilyturvakeskus